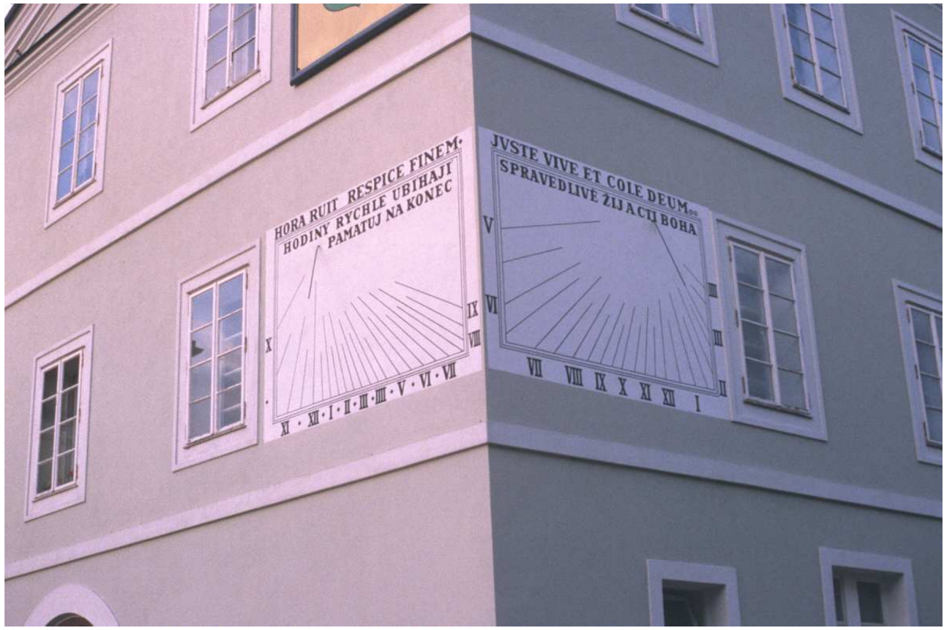

POVĚTROŇ

SPECIÁL 2002/1 ročník 10

Katalog slunečních hodin ve východních Čechách

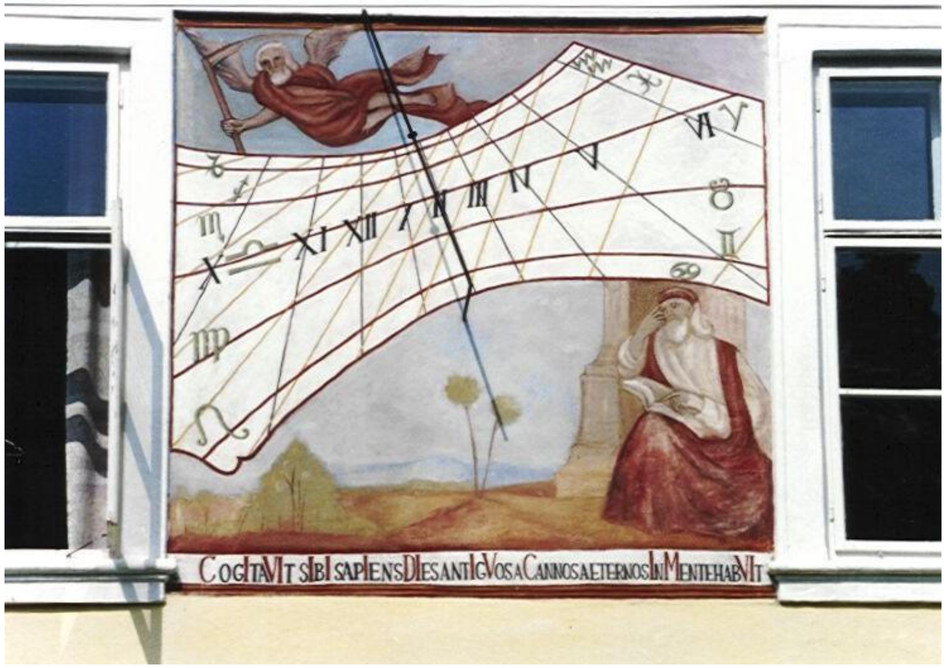

Sluneční hodiny v Kladrubech nad Labem

Obr. 10 — *Litomyšl*. Na zámku v Litomyšli jsou dvoje sluneční hodiny. První jsou viditelné již při příchodu k zámku, druhé až z nádvoří. Hodiny jsou výtvarně i gnómonicky zajímavé. Oboje mají na číselníku datové křivky a venkovní navíc i číselník pro dobu uplynulou od západu Slunce předchozího dne. Na vnitřních hodinách je latinský nápis „HOC VNO EXVRGIT VESTER DECOR OMNIS AB AXE“ a chronogram MDCCXXVVVII. Foto Martin Navrátil (1994).

Obr. 11 — *Litomyšl*. Druhé hodiny na zámeckém nádvoří. Foto Martin Navrátil (1994).

Obr. 12 — *Žamberk*. Sochařské sluneční hodiny v žamberském parku pocházejí z počátku 17. století. Svým tvarem připomínají spíše pomník. Je na nich latinský nápis „NON NUMERO HORAS NISI SERENAS“. Foto Martin Navrátil (1994).

Obsah

strana

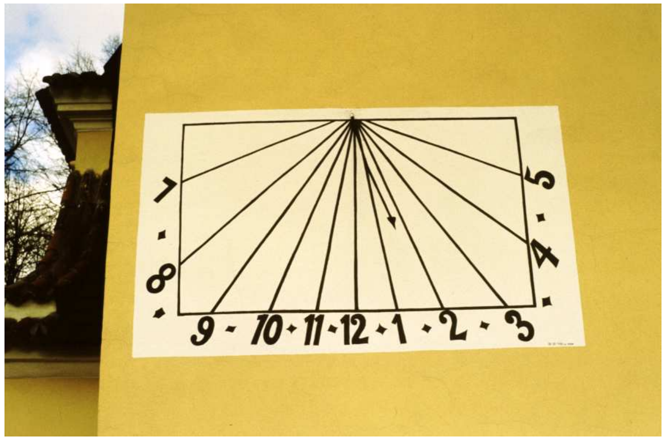

Obr. 1 — *Přepychy*. Sluneční hodiny na stěně věžičky kostela svatého Prokopa v Přepychách. Foto Martin Navrátil (2000).

Titulní strana: Sluneční hodiny na budově hřebčína v Kladrubech nad Labem (okres Pardubice). Jedná se o svislé hodiny na JJZ stěně (s azimutem 20°) s šikmým ukazatelem a bohatým číselníkem. Kromě obvyklých hodinových rysek (označených římskými číslicemi X až VI) jsou na něm i *datové křivky* se znameními zvěrokruhu (na nich ukazuje stín nodu) a červené rysky hodin počítaných od východu Slunce (zde bohužel chybí označení číslicemi). Hodiny zdobí obraz a nápis „COGITAVIT SIBI SAPIENS DIES ANTIGVOS AC ANNOS AETERNOS IN MENTE HABVIT“; v překladu znamená „Přemýšlel moudrý o minulosti a na mysli měl věčnost“. Chronogram v nápisu ukrytý nám odhaluje rok vzniku hodin: CIVIIIIDIIVCIMVI, tj. MDCCVVVIIIIIIII = 1724. Hodiny jsou, i přes své stáří, ve výborném stavu. Naposledy byly restaurovány roku 1985 akademickou malířkou Marií Svobodovou–Želiazkovou. Zřejmě jsou to jedny z nejcennějších slunečních hodin východních Čech. Foto Miloš Nosek.

O katalogu

V zemích s kulturními tradicemi jsou jednotlivé památky a výtvarná díla evidována. Mezi tyto artefakty lze zařadit i sluneční hodiny. U nás taková evidence do 80. let chyběla.

Na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze vznikla tehdy myšlenka shromáždit dokumentaci o venkovních slunečních hodinách, vyhodnotit ji a zpracovat soupis slunečních hodin na pevných stanovištích. Mravenčí pílí studentů pod vedením Ludvíka Muchy byla tato práce v roce 1990 dovršena. Celkový počet hodin tehdy zjištěný byl 1202. Výsledky však publikovány nebyly.

Evidence slunečních hodin ve východních Čechách byla aktualizována v letech 1995 až 2002. Touto publikací (a níže inzerovaným internetovým katalogem) zpřístupňujeme data o slunečních hodinách široké veřejnosti.

Internetová databáze slunečních hodin

Zatímco tištěná podoba katalogu je aktuální jen v době vydání, katalog publikovaný na Internetu umožňuje průběžnou aktualizaci. To vede zahraniční spolky, zabývající se slunečními hodinami, k tomu, že zpřístupňují katalogy ve zjednodušené podobě v síti WWW.

My vycházíme především z vlastní elektronické databáze, která v současné době zahrnuje 1407 slunečních hodin v České republice a na Slovensku. Celá databáze umožňuje, kromě zobrazování katalogu, třídění, prohledávání, efektivní správy a aktualizace, také vykreslování přehledových map, výpočet statistických údajů; obsahuje i fotodokumentaci, původní články o slunečních hodinách, soubor referencí a WWW odkazů. Její URL je:

`http://www.astrohk.cz/slunecni_hodiny.html`

Na téže adrese naleznete formulář pro zaslání informací o nových hodinách (a to buď on-line, nebo tištěný pro odeslání poštou).

Sluneční hodiny ve východních Čechách

Tato publikace zahrnuje sluneční hodiny na území bývalého Východočeského kraje, tj. okresů: Havlíčkův Brod, Hradec Králové, Chrudim, Jičín, Náchod, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou, Semily, Svitavy, Trutnov, Ústí nad Orlicí. Podle současného správního rozdělení se jedná o kraje Královéhradecký, Pardubický a části krajů Libereckého a Vysočina.

Rejstřík

Katalog hodin na pevných stanovištích

Záznamy o slunečních hodinách jsou řazeny abecedně podle okresu a pak podle adresy stanoviště. V rejstříku jsou odkazy řazeny pouze podle adresy a navíc jsou tam uváděny i nesamostatné obce (např. pro Všestary, Chlum lze najít i heslo Chlum). Každý záznam v katalogu má tento tvar:

adresa (obec, ulice č. p.) [PSČ, zeměpisná šířka stanoviště, délka]
bližší popis umístění; poznámky

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Jednotlivé buňky jsou potom uspořádány takto (stejná čísla jsou i v záhlaví katalogu):

0. pořadové číslo v katalogu
1. evidenční číslo (ve tvaru zkratka okresu, přírůstkové číslo; používá se v mapě)
2. přístup k hodinám (tab. 6)
3. hodnocení stavu hodin (tab. 3)
4. rok vzniku (za odhadovaným údajem je „?“)
5. rok (nebo měsíc/rok) ověření stavu
6. astronomický azimut kolmice ke stěně, tj. počítaný od jihu (stěna otočená k J má 0°, k Z 90°); nebo zkratka světové strany
7. výška nad zemí (m)
8. (největší) rozměr hodin (m)
9. typ hodin (tab. 1), pro každé hodiny unikátní
10. typ ukazatele (tab. 4)
11. typ číselníku (tab. 2), 1 hodiny mohou mít číselník s více atributy
12. rozsah číselníku; lze také rozpoznat římské a arabské číslice
13. vzhled hodin (tab. 5)

V katalogu užíváme u některých položek pro přehlednost zkratky, které jsou vysvětleny v následujících tabulkách:

V	vodorovné
S	svislé
R	rovníkové
P	polární
PP	polární prstencové
PJ	polární jižní
K	kulové
E	„extra“
Y	pouze symbol
O	orloj (astroláb)

Tab. 1 — Typ hodin.

C	čísla
Z	značky
R[0–9]	rysky (po 1/číslo h)
O	orlojní
P	poloorlojní
L	letní čas
D[0–9]	datové čáry, počet
A	analema
S	„speciál“
G	gnómonicky chybný

Tab. 2 — Typ číselníku.

–	neznámý
V	výborný
D	dobrý
P	poškozeny
PZ	značně poškozeny
U	zbyl jen ukazatel
C	zbyl jen číselník
Z	zaniklé hodiny
X	plánované hodiny

Tab. 3 — Stav hodin.

Zálší, Betlém 35 [564 01, 49°58′, 16°15′]
mlýn u hráze rybníka Lačnov; zhotovitel Josef Pešek

273	21	D	D		2000	J		1	S	P	CR2	X XII XV	–

Zámrsk 18 [565 43, 49°59′, 16°7′]
vyrobeny z kovových drátů

274	15/2	O	V	1981	2000	J	4	1	S	P	CP	VIII XII IV	–

275	15/2	O	Z	1981	2000	12°	0,8	0,6	S	P	CR2PG	10 12 2	–
276	15/2	O	Z	1981	2000	−86°	1,5	1	S	P	CZ4G	8 10	–

Zámrsk 24 [565 43, 49°59′, 16°7′]
hospodářská budova v hřebčíně; v horní stuze číslice pro zimní čas 8 12 4, po obvodu pro letní čas VII I VI; sluneční hodiny zanikly kvůli poryvu větru; Nosek (1998); zhotovitel Miloš Nosek, firma VAFI, Hradec Králové

277	19	O	Z	1998	2002	−5,4°	4,5	3	S	PN	CRDLS	6 12 5	–

Zámrsk 40 [565 43, 49°59′, 16°7′]
místo hodinových čar paprsky slunce; zhotovitel Miloš Nosek, firma VAFI, Hradec Králové

278	20	D	V	2000	8/00	−16,7°			S	P	CR2L	VII XII VI	–

Zámrsk, státní archiv [565 43, 49°59′, 16°7′]
hospodářská budova původního zámku; ukazatel pokroucený, ve stuze číslice nečitelné

279	15/1	D	PZ	1840?	2000	18°	9	1,6	S	P	CP	IX XII IV	–

Žamberk [564 01, 50°5′, 16°27′]
v zámeckém parku; tvar pomníku; renovovány 1985; nápis „NON NUMERO HORAS NISI SERENAS“ („Počítám jen jasné hodiny“)

280	16	D	D	1780	2002	−17°	1	0,6	S	P	CR4P	VII XII V	V

Havlíčkův Brod, Beckovského 9 [580 01, 49°36′, 15°34′]

4	3/2	D	D	1908	1999	11°	7	3	S	P	CRP	9 12 4	–

Havlíčkův Brod, Horní ul. [580 01, 49°36′, 15°34′]
okresní úřad, v atriu augustiniánského kláštera, na J stěně kostela sv. Rodiny; renovace 1986

5	3/1	O	D	1700?	2000	0°	9	4,0	S	P	CR4P	VII XII V	–

Herálec 128 [582 55, 49°31′, 15°27′]
zahrada před domem; zhotovitel Pavel Moravec

6	4	O	D	1975	2001		1	0,6	PP	–	CR4O	8 12 7	V

Ledeč nad Sázavou [584 01, 49°41′, 15°17′]
zámek; zbytky párových hodin

7	6	O	U		2002	−60°	14		S	KN			–
8	6	O	U		2002	30°	14		S	PN			–

Lípa, Petrkov [580 01, 49°34′, 15°33′]
bývalý zámeček, rodný dům Bohuslava Reynka, nad dveřmi v zadní části budovy, na V průčelí; číslice ve stuze; poloha nodu neodpovídá měřítku kalendária

9	13	O	V		2001	V			S	PN	CR2D	7 12 4	V

Přibyslav, Příkopy 322 [582 22, 49°34′, 15°44′]
renovovány 1985, ale neobnovena stuha s čísly

10	8	O	P	1943	2001	−18°	4	1	S	P	C	VI XII VI	–

Tis 91 [582 43, 49°42′, 15°29′]
zhotovitel B. Jerml

11	14	O	V	1987	2002	−25°	3,1	1,6	S	P	C	7 12 3	V

Úsobí [582 54, 49°30′, 15°30′]
kostel sv. Petra a Pavla, loď; renovovány v 70. letech

12	9	D	U		2001	−20°	4	1,4	S	P			–

Věž 71 [582 56, 49°33′, 15°27′]

13	15	D	V		1998	−40°	3,5	2	S	P	C		–

2 číselníky; latinský nápis „UT UMBRA SIC VITA FLUIT DUM STARE VIDETUR“ („Život jako stín ubíhá, i když se zdá, že stojí“)

14	10	O	V	1968	1998	50°	3,5	2	S	P	C	10 12 8	N

Vilémov, Spytice 13 [582 82, 49°50′, 15°31′]
bývalý statek, štít; v roce 1986 zachována pouze čísla IX, X, XI, XII, dnes chybí

15	12/2	D	U	1930?	2002	−8°	3,5	1	S	P	C		–

Vilémov, Spytice 31 [582 82, 49°50′, 15°31′]
bývalá základní škola

16	12/1	O	Z	1950?	2002	52°	3	0,8	S	P	CP	XI XII VII	–

okres Ústí nad Orlicí (UO)

Červená Voda, Mlýnický Dvůr 20 [561 69, 50°0′, 16°45′]
bývalý mlýn

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
250	1	D	PZ	1968	2001	–32°	5	1	S	P	R	6 12 3	–
251	1	D	PZ	1968	2001	60°	5	1	S	P	R	11 12	–

Horní Heřmanice [561 33, 49°57′, 16°42′]
kostel sv. Jiří, apsida; renovovány 1971, 1977, 2001; nápis „Která bude moje poslední?“

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
252	2	D	V		2001	–30°	6	1,5	S	P	CRP	V XII IV	N

Hrušová 94 [565 55, 49°57′, 16°11′]
obecní úřad

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
253	3	D	C	1939	2001	4°	5	1,2	S	P	CR4P	VI XII VI	–

Choceň 216 [565 01, 49°59′, 16°13′]
děkanství, nad vchodem; opadaná omítka; Povětroň 3/2002

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
254	17	O	PZ	1729	2002	J			S	PN	CR	VII XII XVI	–

Choceň, Mistra Choceňského 230 [565 01, 49°59′, 16°13′]
u pošty; nápis „OMNIBUS AEQUE MENTOR“ („Měřím všem stejně“); Povětroň 3/2002; zhotovitel Martin Navrátil a Čestmír Karpíšek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
255	17	–	V	1995	2002	77°		1,5	S	P	CRD	I VIII	N

Choceň, Na Bílé 179 [565 01, 49°59′, 16°13′]
JV stěna domu; ukazatel přidělán v dřevořezbě obličeje; Povětroň 3/2002; zhotovitel Josef Pešek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
256	18/2	D	V		2002	–15°		0,5	S	P	CR	VII XII III	–

JZ stěna domu; ukazatel přidělán v dřevořezbě; Povětroň 3/2002; zhotovitel Josef Pešek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
257	18/1	O	V		2002	15°		1	S	P	CR	I VII	–

na rohu kůlny; Povětroň 3/2002; zhotovitel Josef Pešek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
258	18/1	O	D		2002		2,5	1	PP	–		VIII XII V	–

Choceň, zámek [565 01, 49°59′, 16°13′]
nádvoří muzea, mezi okny v 1. patře; Povětroň 3/2002

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
259	4	D	V	1830?	2002	–40°	8	1,5	S	PN	CZR2	V XII I	–

Jablonné nad Orlicí [561 64, 50°2′, 16°36′]
kostel sv. Bartoloměje, brána hřbitova; pouze číslice 7, 8, 9, 3, 4 a 5; nápis „CHOĎTE, DOKUD MÁTE SVĚTLO, AŤ VÁS NEZACHVÁTÍ TMA. JAN 18.35“; Na polední rysce je analema. Povětroň 4/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
260	5	D	D	1835?	12/00	2°	4	2	S	P	CRPD7A	7 5	N

Jehnědí 79 [562 01, 49°58′, 16°18′]
v roce 1986 kruhová dřevěná deska a polos, římské číslice byly znatelné v 50. letech; zhotovitel K. Homolka

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
261	6	D	Z	1935	2002	2°	7	0,6	S	P			–

Hradec Králové, K aleji 561 [500 09, 50°11′55″, 15°51′49″]
garáž; též číselník hodin od Z předchozího dne, datové čáry označené příslušnými ekliptikálními délkami; Povětroň 6/2002; zhotovitel Miroslav Brož

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
27	25	O	V	2002	2002	96,9°	2	0,8	S	K	CROD7S	14 20	–

zahrada za domem; kamínky v trávníku rozmístěny na hyperbole, na níž ukazuje konec polosu při letním slunovratu; Povětroň 6/2002; zhotovitel Miroslav Brož

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
28	24	O	V	2002	2002			3	V	P	Z	8 12 19	–

Hradec Králové, loděnice VŠTJ při Lékařské fakultě UK [50°11′12″, 15°49′1″]
slepé rameno Labe za nemocnicí (Třebší), loděnice VŠTJ (vodní sporty); Povětroň S1/2001; zhotovitel Viktor Doubal

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
29	12	D	D	1980?	2001	18°	1,5	0,6	S	P	CZOL	10 12 18	–

Hradec Králové, Na Hrázce 255 [500 09, 50°11′57″, 15°51′55″]
kovové tyčky fixují číslice, nejsou hodinovými ryskami; renovovány 1975; v letním období na nich býval nápis „NE LETNÍ“; Povětroň S1/2001; zhotovitel Milan Zolman

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
30	5	D	V	1964?	2/02	5°	1,8	2	S	P	CP	VII XII V	N

Hradec Králové, Na Hrázce 363 [500 09, 50°11′56″, 15°51′46″]
zahrada domu; Povětroň S1/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
31	20	O	V	2001	2002			1,5	PP	PN			–

Hradec Králové, Na zahrádkách 199 [503 41, 50°13′44″, 15°50′22″]
rohové; Povětroň S1/2001; zhotovitel Michal Bohovic podle uměleckého návrhu Jaroslava Součka

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
32	19	D	V	2000	11/01	59°	3	2	S	P	CZO	XIII XIX	–
33	19	D	V	2000	11/01	–32°	3	2	S	P	CZO	VIII XII XV	–

Hradec Králové, náměstí Svobody 331 [500 02, 50°12′35″, 15°49′35″]
Univerzita Hradec Králové, ve dvoře; renovovány v letech 1967, 1978?, 1996; Povětroň S1/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
34	4/2	O	V	1911	12/01	13°	6,7	4,4	S	P	CZ2P	8 12 5	V

Hradec Králové, Nezvalova 377 [500 03, 50°12′28″, 15°50′26″]
sídlo Církve adventistů sedmého dne; číselník neodpovídá azimutu stěny; latinský nápis „FIAT VOLUNTAS TUA“ („Buď vůle tvá“); Povětroň S1/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
35	4/1	D	D	1903?	12/01	–50°	8	2	S	P	CP	VII XII VI	N

Hradec Králové, Pouchovská 297 [503 41, 50°13′30″, 15°50′39″]
boční stěna domu; kupovaný číselník pro J stěnu; Povětroň S1/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
36	18	F	V	1999	8/02	31°	5	0,5	S	P	CZPG	VI XII VI	–

Hradec Králové, Třebízského 845 [500 02, 50°12′14″, 15°48′50″]
stěna domu směrem do zahrady; Povětroň S1/2001; zhotovitel Pavel Žáček

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
37	13	O	V	1995	2001	9°	5	1,2	S	P	CRP	XI XII IV	–

Hradec Králové, Ulrychovo náměstí 810 [502 10, 50°12′35″, 15°49′19″]
Magistrát města Hradce Králové, sochy nad vchodem; Povětroň S1/2001

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
38	17	D	V		2001		3	0,5	Y	–		IX XII III	–

Trstěnice 138 [569 57, 49°48′, 16°20′]
dům

228	19/2	O	U	1905	2000	0°	5		S	P			–

stodola; renovovány 1970?, J. Kmošek; stíněny; zhotovitel Jan Vavruška

229	19/1	D	U	1905	2000	0°	6	0,8	S	P			–

Vranová Lhota [571 01, 49°42′, 16°49′]
kostelní věž; 1986 ještě v dobrém stavu

230	20	D	Z	1788?	11/00	−32°	9	2,5	S	P	CRP	VI XII II	–

Vrážné 13 [569 43, 49°41′, 16°46′]
6,5 km SV od Jevíčka, dům

231	27	–	V		2000				S	–	C	X I VI	–

okres Trutnov (TU)

Bílé Poličany 33 [544 52, 50°23′, 15°44′]
číslice v rozsahu 9 až 13, 13 až 17; na prkénku v provedení pro vyjímání číselníku; zhotovitel Petr Baudyš

232	10	D	D	1989	6/02	−8°	2,4	1	S	P	CR2OL	9 13 17	–

Dolní Dvůr 46 [543 42, 50°39′, 15°39′]
osada Louisino údolí

233	13	D	D		2000	J			S	P	CZ2	IX XII IV	–

Dubenec [544 55, 50°22′, 15°47′]
kostel sv. Josefa, sakristie; číselník není původní; nápisy „Bděte, neboť nevíte v kterou hodinu přijde Pán.“, „Každá hodina poraňuje, poslední usmrcuje.“

234	1	D	P	1733?	2002	−16°	2,6	2,4	S	PN	CP	VI XII IIII	V

Dvůr Králové nad Labem [544 01, 50°26′, 15°49′]
stará radnice na náměstí; hodiny v létě 2002 zanikly; v srpnu 2002 byl obnoven původní číselník, M. Nosek; Povětroň 6/2002; zhotovitel J. Mužík

235	2/1	D	Z	1833?	2002	−18°	4,95	0,5	S	PN	CP	VIII XII III	–

stará radnice na náměstí; v srpnu 2002 byl obnoven původní číselník podle historických fotografií, M. Nosek; Povětroň 6/2002; zhotovitel Jan Engelbrecht

236	2/2	D	V	1797	2002	−8,55°	5,2	1,9	S	PN	CZ2R2PD3	VI XII V	V

Chvaleč 210 [542 11, 50°35′, 16°2′]
bývalá tovární vila; rohové; prvky číselníku slunce a stuha vystupují z omítky, číslice ve stuze chybí

237	3	D	PZ	1910?	2000	−35°	6	1,7	S	P	CP		–
238	3	D	PZ	1910?	2000	55°	6	1,7	S	P	C	XII IV	–

Heřmanův Městec, Foretova 597 [538 03, 49°57′, 15°40′]
zhotovitel Beran a Doucha s. r. o.

50	20	O	V		2001	J	2,5	1	S	P	CR2D3	8 12 7	–

Heřmanův Městec, kostel [538 03, 49°57′, 15°40′]
kostel sv. Bartoloměje, na náměstí; ve čtvercovém rámu; nápis „Ať temno světlu ustoupí“; zhotovitel Jan Heřman

51	16	D	V		2002				S	P	CR	9 12 16	N

Heřmanův Městec, Pokorného 677 [538 03, 49°57′, 15°40′]
zhotovitel Jan Heřman

52	18	D	D	1971	2002	J			S	P	C	10 12 5	–

Heřmanův Městec, zámecká jízdárna [538 03, 49°57′, 15°40′]
byvalá zámecká jízdárna; v levém kruhovém výklenku sluneční hodiny s číslicemi X XII V, v pravém výklenku mechanické hodiny

53	17	O	V	1875	2002	J			S	P	C	X XII V	–

Hošťalovice [538 03, 49°56′, 15°34′]
kostel sv. Havla, věž; v 50. letech kostel opraven, ale hodiny obnoveny nebyly

54	2	D	U	1870	2000	−20°	10		S	P			–

Hrochův Týnec, Na hlásce 245 [538 62, 49°57′, 15°54′]
chybí označení čar; zhotovitel ing. Jaroslav Dědič

55	3	O	D	1941	2001	−28°	5,5	1,8	S	P	RZG		–

Chlum 19 [539 62, 49°43′, 15°52′]
6 km JZ od Hlinska, dům vlevo od silnice ze Ždírce nad Doubravou do Hlinska; tři hodinové číselníky

56	21/1	D	V	1999	2001	JZ			S	P	CR	12 20, XII XX	–

6 km JZ od Hlinska, dům vlevo od silnice ze Ždírce nad Doubravou do Hlinska

57	21/2	D	V	1997	2001	JV			S	P	CR3	VII XIII, 7 13	–

Chrudim, ČSA 367 [537 01, 49°57′, 15°48′]
vila, Centrum Harmonie

58	23	D	V		6/02				S	P	CP	7 12 4	–

Kočí [538 61, 49°57′, 15°51′]
kostel sv. Bartoloměje, loď; renovace 1760, 1798, 1865

59	4	D	D	1682	2002	5°	5	1,7	S	P	CZRP	IX XII IV	–

Liboměřice 24 [538 07, 49°52′, 15°45′]
zhotovitel Josef Horák

60	5	O	V	1979	2000	22°	3,5	1	S	P	CZ	VII XII XVII	–

Lipka [538 25, 49°48′, 15°44′]
tvrz

61	19	O	PZ		7/99				S	PN	C	X XII I	–

Jevíčko, U cihelny 630 [569 43, 49°37′, 16°42′]
zhotovitel Stanislav Dokoupil a akademický malíř Los

201	8	–	V	1976	2000	2°	5	1,2	S	P	CP	IX XII III	–

Karle [568 02, 49°45′, 16°22′]
kostel sv. Bartoloměje, loď; nápisy „JAKÝ ŽIVOT-TAKOVÁ SMRT — JAKÁ SMRT-TAKOVÁ VĚČNOST“, „1977“; zhotovitel Jan Flidr

202	9	D	D	1977	2001	−6°	5	3	S	PN	CR	8 12 4	N

Koruna [563 01, 49°50′, 16°43′]
kaplička, nad vchodem

203	10	D	U		2000	13°			S	P	C		–

Litomyšl, piaristická kolej [570 01, 49°52′, 16°18′]
nádvoří koleje

204	25	O	PZ		1999				S	P			–

Litomyšl, Smetanovo náměstí [570 01, 49°52′, 16°18′]
radniční věž; oprava 2001, P. Skála; zhotovitel Karel Adamec

205		D	D	1907	2001				O	–			–

Litomyšl, T. G. Masaryka 506 [570 01, 49°52′, 16°18′]
koniferová školka, areál prodejny; Přístupné od jara do podzimu ve všední den, v sobotu jen 8 až 11 h 30 min.

206	26	O	–		2002				S	–			–

Litomyšl, zámek [570 01, 49°52′, 16°18′]
JV venkovní průčelí; restauroval 1982 Zdeněk Novotný; dva systémy čar — číslice v horní stuze rovněž arabskými čislicemi a čas měřený do západu Slunce

207	11	D	V	1729	2000	−30°	10	5	S	PN	CRDS	V XII III	V

JV stěna nádvoří; restauroval 1982 Zdeněk Novotný; latinský nápis „HOC VNO EXVRGIT VESTER DECOR OMNIS AB AXE“ („Jedině odsud, od nebes, pochází všechna vaše vznešenost“, chronogram MDCCXXVVVII = 1737)

208	11	D	V	1737	2000	−30°	8	5	S	PN	CZ2RD8	V XII III	V

Lubná 76 [569 63, 49°46′, 16°12′]
komín domku; párové; přeneseny z původního komína (1787)

209	12	O	D	1983	2000	−45°	4	0,8	S	P	C	IX XII II	–
210	12	O	D	1983	2000	45°	4	0,8	S	P	C	XI XII III	–

Moravská Třebová [571 01, 49°45′, 16°39′]
zámek; 4 svislé hodiny a 1 rovníkové na kamenném sloupku; ve zničeném stavu uloženy v prostorech bývalého zámku; památka

211	21	O	C	1558	1980		1?	0,5?	R	K	CRZ2	4 12 8	–
212	21	O	C	1558	1980	J			S	–			–
213	21	O	C	1558	1980	V			S	–			–

okres Jičín (JC)

Bašnice 4 [508 01, 50°20′, 15°36′]
zachovány cifry 7, 8 a 3

75	18	D	PZ		2002	−30°	5	1	S	P	C	7 12 3	–

Dachovy, chata B 23 [508 01, 50°23′, 15°38′]
ve štítu rekreační chaty; vyznačena pouze lichá čísla; zhotovitel J. Pozler a M. Nosek

76	15	O	V	1996	2001	2,1°			S	P	CZR8PL	IX XI V	–

Dolní Hradišťko [507 03, 50°21′, 15°26′]
kostel sv. Matouše, loď

77	17	D	U		6/02				S	P			–

Hořice 1 [508 01, 50°22′, 15°38′]
bývalý zámek, lesní závod; renovace 1968, 1993; nápisy „Zřízeno 1880“, „Obnoveno 1968“, „Délka dne“, „Délka noci“; nesprávný tvar zvířetníkových čar, původně vyznačeny čáry pro délky dne a noci po 1 hodině

78	2/2	D	V	1880	2001	20°	2	1,8	S	PN	CZ2R4	VII XII VI	N

Hořice, Vrchlického 1353 [508 01, 50°22′, 15°38′]
stíněny vínem

79	2/1	O	V	1960?	2001	0°	2,5	1	S	P	CR2P	VI XII VI	–

Chomutice, Obora 53 [508 01, 50°21′, 15°30′]
bez ukazatele jen dekorací

80	3	O	C	1983	2002	−8°	1,5	1,6	S	P	CRO	VII XII XVI	–

Jičín, Holínské předměstí [506 01, 50°26′, 15°20′]
bývalá vodárenská věž, galerie; XII není na svislici

81	4	D	D	1735	1997	−47°	10	1	S	P	CRO	VI XII XIII	–

Kopidlno [507 32, 50°19′, 15°16′]
zámek, nad vchodem

82	5	D	V		2002	12°	9	1,5	S	P	CR2P	VIII XII V	–

Lázně Bělohrad, Macharova 263 [507 81, 50°26′, 15°34′]
rodinný domek na rohu ulice rovnoběžné s Lázeňskou třídou, nad kinem; Přestože je omítka nepoškozená, hodinové čáry, rysky nebo číslice zde nejsou.

83	16	D	V		7/02				S	P			–

Lázně Bělohrad, památník K. V. Raise [507 81, 50°25′, 15°34′]
zámecký park z Barákovy ulice, tympanon památníku, bývalá oranžérie; Při rekonstrukci budovy v roce 1959 byly hodiny odstraněny. Dle informací správce objektu budou obnoveny.

84	6	D	U	1831	6/02	8°	7?	2?	S	P			–

okres Semily (SE)

Bozkov [512 13, 50°38′, 15°20′]
kostel Navštívení Panny Marie; číselník téměř nečitelný, stíněný, původně římská čísla

176	1	D	C		1986	18°	4	1,5	S	P	C		–

Harrachov 65 [512 46, 50°46′, 15°25′]
chalupa, mezi přízemními okny; závěsné

177	2/2	–	–		1986	J			S	–		6 12 ?	–

Harrachov, Nové Město [512 46, 50°46′, 15°25′]
objekt dřívějšího závodu Crystalex; gnómonicky bohaté, trojí systém čar, hodinové čáry pro čas od východu a čas do dalšího východu Slunce; nápisy „WENCESLAUS“ („Václav“), „1820“, „REST.1960“; renovovány 1960

178	2/1	–	P	1820?	1986	9°	5	1,7	S	P	CR12PS	7 12 6	N

Horní Branná [512 36, 50°36′, 15°34′]
kostel sv. Mikuláše, loď; původně gnómonicky bohaté, v 70. letech byl kostel opraven, ale hodiny nikoliv

179	3	D	C		2001	−10°	2,5	2,5	S	–	CRPDS		–

Hrubá Skála, Doubravice 37 [511 01, 50°32′, 15°12′]
Řezníčkova vila, obecní úřad Hrubá Skála; `http://slunecnihodiny.wz.cz/gsh-hr_skala.htm`; Secesní vila je památkou.

180	4	D	V	1900?	2001	−20°	10	2	S	P	C	9 12 14	V

Hrubá Skála, Rokytnice 16 [512 63, 50°31′, 15°31′]
číselník neodpovídá azimutu, původně instalovány v obci Pilníkov na Liberecku; zhotovitel Josef Černohouz

181	5	–	V	1970	8/95	−72°	3,5	0,7	S	PN	CO	5 12 14	–

Jilemnice, kostel [514 01, 50°36′, 15°30′]
kostel sv. Vavřince, loď; druhá menší stuha po přestavbě 1895; zanikly po roce 1990

182	6/2	D	Z	1714?	2002	9°	10	1,5	S	P	CR2P		–

Jilemnice, zámek [514 01, 50°36′, 15°30′]
dnes Krkonošské muzeum, na Z křídle zámku; stíněny stromy

183	6/1	D	P	1895	2002	−10°	3,5	1,7	S	P	C		–

zámek, stará budova; renovace provedeny v letech 1895 a 1999

184	6/3	–	V	1714?	2002				S	P	CR2P	VI XII V	–

Ohrazenice, Pyrám [511 01, 50°35′, 15°7′]
pylon uprostřed křižovatky tří cest, původně na rozcestí do Liberce, Turnova a Mladé Boleslavi; Segeth (1982)

185	7	D	P	1813	2002	180°	8	1	S	P	CZ2G	5 7, 6 7	–
186	7	D	P	1813	2002	−45°	8,5	1	S	P	CZ2G	5 12 1	–
187	7	D	C	1813	2002	45°	8,5	1	S	P	CZ2G	12 4	–

Vysoké Veselí, Rybničná 276 [507 03, 50°19′, 15°26′]
stodola u domu; zhotovitel Pavel Prokeš

97	13	O	P		2000	6°	3	2,2	S	P	C	IX XII IV	–

Železnice, Muzejní náměstí 181 [507 13, 50°28′, 15°23′]
muzeum; 1986 viditelná plastická stuha

98	14/1	D	U	1827	2000	−96°	9	2	S	P			–

Železnice, Raisova 345 [507 13, 50°28′, 15°23′]
garáž; latinský nápis „VULNERANT OMNES ULTIMA NECAT“ („Všechny poraňují, poslední zabíjí“)

99	14/2	O	V		2001	−8°	3	1,8	S	P	CZP	8 12 5	N

okres Náchod (NA)

Bakov 4 [552 03, 50°26′, 16°5′]
bývalý Berkův statek, dnes objekt družstva Dubina; nápis „VYKUPUJTE ČAS“; Podle sdělení majitele v r. 2000 měly být hodiny renovovány, ale nestalo se tak.

100	14	O	U	1937?	6/02	−22°	6?	1,5	S	P			N

Běluň 17 [552 12, 50°23′, 15°56′]
přístodůlek; číslice a hodinové rysky ryté od roku 2002 do modré omítky, předtím na bílé omítce; nápis „MCMLXXV“; zhotovitel Dr. Renata Madarová

101	3	O	V	1975	6/02	20°	2,1	1,4	S	P	CR2G	IX XII V	N

Česká Skalice [552 03, 50°24′, 16°3′]
stará škola, Muzeum Boženy Němcové, výklenek na nádvoří; keramický symbol, sudá čísla

102	24	–	V		2002				Y	–	C/2	VI XII VI	–

Česká Skalice, Ratibořice 2 [552 03, 50°25′, 16°3′]
na zdech Kavalierhausu; nebyly renovovány, pod oprýskanou malbou prosvítá původní číselník s číslicemi IX XII VII, obratníky a značkami pro délku dne a noci v celých hodinách; zhotovitel William Hamling?

103	2/2	D	C	1811	2002	30°	5,5	1,7	S	P	R4D	IX XII VII	V

na zdech tzv. Kavalierhausu, směrem do parku; poškozené na celistvé omítce, hodinové a zvířetníkové čáry jsou vybledlé, číslice chybí, zkratky symbolů pro obratníky; zhotovitel William Hamling?

104	2/1	D	P	1811	2002	−60°	5,5	1,7	S	PN	RD	4 12 13	–

Dolany, Krabčice, myslivna MS Končiny [552 04, 50°24′, 15°57′]
myslivna; na bílé ploše hlava jelena s křížem mezi parohy; zlaté hodinové čáry vycházejí ze zlatého půlslunce; čísla a kříž jsou černé; zhotovitel V. Nep?

105	18/2	D	V	2000	10/02	0°	4	1,3	S	PN	CR2	VIII XII IV	–

myslivna; s obrazem kopcovité krajiny, lesa a luk; čísla a čáry černé; zhotovitel V. Nep?

106	18/1	D	V	2000	10/02	−90°	3,5	1,1	S	P	CR	VII X	–

Semín 33 [535 01, 50°3′, 15°31′]
bývalý Rejholcův mlýn; renovovány 1935

152	9	O	P	1922	2001	–70°	5	1	S	P	CP	V XII V	–

Srch 51 [533 52, 50°5′, 15°46′]
ve štítě domu; chybné číslo IVX (14); zhotovitel Zdeněk Hošek

153	10/1	O	D	1978	2000	–14°	5	4	S	P	CZ4	VII XII XVI	–

Srch, Na kopečku 32 [533 52, 50°1′, 15°46′]
zhotovitel P. Sojka

154	10/2	O	V	1970	2002	–8°	3	2	S	P	CR2O	VII XII XVII	–

Srnojedy 75 [530 02, 50°2′, 15°42′]
garáž

155	5	O	V	1980	2000	4°	4	2	S	P	C	7 12 5	–

Třebosice [530 02, 49°59′, 15°44′]
kostel Povýšení sv. Kříže, štít nad vchodem; renovovány 1960; hodinové čáry a číslice málo čitelné

156	12	D	P	1960	1998	–9°	4	1	S	P	CRP	VII XII V	–

Vysoké Chvojno [533 21, 50°6′, 15°58′]
chalupa, od Holic první odbočka vlevo; zhotovitel p. Lašek a Martin Navrátil

157	24	D	V	2002	2002	30°			S	P	CRP	8 12 6	–

okres Rychnov nad Kněžnou (RK)

Bílý Újezd [518 01, 50°14′, 16°13′]
zvonice u kostela Proměnění Páně; většinou stíněny; Číslice 12 neleží na svislici.

158	1	D	V	1897?	1998	–17°	5	1	S	P	CP	VI XII III	–

Borohrádek [517 24, 50°6′, 16°6′]
kostel sv. Michaela Archanděla, loď; při obnově fasády číselník zanikl

159	2	D	U	1900?	5/02	–4°	6	1,6	S	PN	CP	VIII XII IV	–

Častolovice [517 50, 50°8′, 16°11′]
zámek, nádvoří; kruhová měděná deska s vyrytými čísly a osmicípou hvězdou

160	13	D	V		2000				V	P	C	VI XII VI	V

Deštné, Jedlová 253 [517 91, 50°17′, 16°20′]
zhotovitel dr. Alena Králíčková

161	3	D	Z	1905	2000	–8°	1,5	0,5	S	P	CP	VII XII IV	–

Dobruška [518 01, 50°17′, 16°9′]
zvonice u kostela sv. Václava; renovace 1957, 1975 a 1995; nápisy „BDĚTE A MODLETE SE“, „NEBOŤ NEVÍTE DNE ANI HODINY…“, původně latinské

162	4	D	V	1610	2001	–20°	2,9	1,9	S	P	CRP	VI XII III	N
163	4	D	V	1610	2001	70°	2,7	1,9	S	P	CR	XII VIII	N

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Náchod, zámek [547 01, 50°25′, 16°10′]
mezi okny v 1. patře tzv. úřednického traktu

120	7/3	D	Z	1750?	1995	–25°	6		S	PN			–

Nové Město nad Metují, Husovo náměstí 114 [549 01, 50°21′, 16°9′]
radnice; renovovány 1977, 1996; nápisy „HORA RUIT. RESPICE FINEM.“, „HODINY RYCHLE UBÍHAJÍ. PAMATUJ NA KONEC“ (překlad); původně s nodem

121	8	D	V		6/02	45°	4,5	3	S	P	CR2P	X XII IX	N

radnice; renovovány 1977, 1996; nápisy „JVSTE VIVE ET COLE DEVM“, „SPRAVEDLIVĚ ŽIJ A CTI BOHA“ (překlad); původně s nodem

122	8	D	V		6/02	–45°	4,5	2,8	S	P	CR2P	V XII IIII	N

Olešnice 66 [549 41, 50°27′, 16°5′]
rekreační chalupa

123	9	D	V	1974	2002	–4°	1,9	1,2	S	P	CRP	VIII XII XVI	–

Studnice 1 [549 48, 50°25′, 16°5′]
původně tvrz, fara, soukromý dům Jarmily Hassan Abdel Wahab, nyní Obecní úřad

124	10/2	D	Z		2002	70°	6,5		S	PN			–
125	10/3	D	Z		2002	–110°			S	P			–

původně tvrz, fara, soukromý dům Jarmily Hassan Abdel Wahab, nyní Obecní úřad; renovovány 1983, J. Kodym a v roce 2001; nápis „HORA RUIT MEMENTO MORI CARPE DIEM SED SAPIENTER“ („Čas kvapí, pamatuj na smrt, užívej dne, ale moudře“); XII neleží na svislici; zhotovitel Jiří Kodym?

126	10/1	D	V	1983	2002	–20°	2,2	1,4	S	P	CPR2	VII XII III	N

Teplice nad Metují [549 57, 50°36′, 16°11′]
hotel Metuje; číselník na pískovcové sedmiúhelné desce nepravidelného tvaru v trávě za hotelem; rozsah od 8. do 19. hodiny; čísla IX, XII, XV, XVIII, ostatní hodiny vyznačeny značkou

127	19	D	V		2002			1,8	V	P	CZ	IX XII XVIII	–

Velichovky [552 11, 50°21′, 15°50′]
kostel Proměnění Páně, loď

128	12	D	U		2002	–24°	3,5		S	PN	CZ2		–

Vernéřovice [549 83, 50°37′, 16°13′]
kostel Nejsvětější Trojice a sv. Michala, věž; z velké části číselníku opadla omítka; původně římské číslice, dělení po půl hodině

129	1	D	U	1719	2002	–25°	2,5	3,5	S	P	CZ2		–

Vysoká Srbská, Závrchy 91 [549 31, 50°28′, 16°15′]
původně i další hodiny na V stěně; nápis „CARPE DIEM“ („Užívej dne“)

130	13	D	PZ	1960	2001	20°	1,5	1,2	S	P	CR2	X XII V	N